

Sprawa C-277/22**Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym****Data wpływu:**

22 kwietnia 2022 r.

Oznaczenie sądu odsyłającego:

Fővárosi Törvényszék (sąd dla miasta stołecznego Budapeszt, Węgry)

Data wydania postanowienia o wystąpieniu z wnioskiem o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym:

22 marca 2022 r.

Strona skarżąca:

Global NRG Kereskedelmi és Tanácsadó Zrt.

Druga strona postępowania:

Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal (węgierski urząd regulacji energetyki i usług użyteczności publicznej)

Fővárosi Törvényszék (sąd dla miasta stołecznego Budapeszt, Węgry)

[...] **Strona skarżąca:** Global NRG Kereskedelmi és Tanácsadó Zrt. ([...] Budapeszt [Węgry] [...])

[...] **Druga strona postępowania:** Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal (węgierski urząd regulacji energetyki i usług użyteczności publicznej) ([...] Budapeszt [...])

[...] **Interwenient po stronie drugiej strony postępowania:** FGSZ Földgázz szállító Zrt. ([...] Siófok [Węgry] [...])

[...] **Przedmiot postępowania:** skarga w postępowaniu sądowoadministracyjnym wniesiona na decyzję administracyjną [...] wydaną w przedmiocie energii

Postanowienie:

Sąd odsyłający zwraca się do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z wnioskiem o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym w przedmiocie

wykładni art. 41 ust. 17 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/73/WE z dnia 13 lipca 2009 r. dotyczącej wspólnych zasad rynku wewnętrznego gazu ziemnego i uchylającej dyrektywę 2003/55/WE w związku z art. 47 Karty praw podstawowych [Unii Europejskiej].

Sąd odsyłający przedstawił Trybunałowi Sprawiedliwości Unii Europejskiej następujące pytania prejudycjalne:

- 1) **Czy art. 41 ust. 17 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/73/WE z dnia 13 lipca 2009 r. dotyczącej wspólnych zasad rynku wewnętrznego gazu ziemnego i uchylającej dyrektywę 2003/55/WE (zwanej dalej „dyrektywą”) należy, w świetle art. 47 karty praw podstawowych, interpretować w ten sposób, że stoi on na przeszkodzie uregulowaniu krajowemu, zgodnie z którym w postępowaniu prowadzonym przez organ regulacyjny tego państwa członkowskiego w przedmiocie ustalenia opłat za korzystanie z systemu, opłat za usługi mogące być świadczone przez operatorów systemów na podstawie taryf specjalnych oraz opłat za przyłączenie, wyłącznie operator systemu jest uznawany za stronę, której bezpośrednio dotyczy decyzja, zatem wyłącznie jemu przysługuje prawo do wniesienia środka zaskarżenia na decyzję wydaną w tym postępowaniu?**
- 2) **W przypadku udzielenia przez Trybunał Sprawiedliwości odpowiedzi twierdzącej na pytanie pierwsze: Czy art. 41 ust. 17 dyrektywy należy, w świetle art. 47 karty praw podstawowych, interpretować w ten sposób, że w wyniku zastosowania wspomnianego przepisu w sprawie takiej, jak będąca przedmiotem postępowania głównego, podmiot działający na rynku gazu ziemnego, który znajduje się w sytuacji takiej, jak skarżąca, która jest obciążana przez operatora systemu, na podstawie decyzji organu regulacyjnego państwa członkowskiego ustalającej opłaty za korzystanie z systemu, opłaty za usługi mogące być świadczone przez operatorów systemów na podstawie taryf specjalnych oraz opłaty za przyłączenie, opłatą za usługę, którą można świadczyć na podstawie taryfy specjalnej, należy uznać za stronę, której dotyczy wspomniana decyzja i w związku z tym jest on uprawniony do wniesienia środka zaskarżenia na tę decyzję?**

[...] [postanowienia proceduralne prawa krajowego]

Uzasadnienie

- 1 Sąd odsyłający, będący sądem administracyjnym, zwraca się na podstawie art. 267 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (zwanego dalej „Trybunałem Sprawiedliwości”) o dokonanie wykładni przepisów prawa Unii niezbędnych w celu rozstrzygnięcia sprawy w postępowaniu głównym.

Przedmiot sporu i okoliczności faktyczne mające znaczenie w sprawie

- 2 Decyzją z dnia 10 sierpnia 2021 r. [...] (zwaną dalej „zaskarżoną decyzją”) wydaną przez drugą stronę postępowania, działającą jako krajowy organ regulacyjny, w postępowaniu wszczętym z urzędu w sprawie spółki FGSZ Földgázzszállító Zrt. (zwaną dalej „FGSZ Zrt.”), działającej jako operator systemu przesyłowego gazu ziemnego, ustalono na okres od dnia 1 października 2021 r. do dnia 30 września 2025 r. w zakresie dostaw gazu ziemnego taryfy specjalne, które mogą być stosowane przez operatora systemu przesyłowego oraz opłaty za przyłączenie należne za przyłączenie do gazociągu. Skarżąca (Global NRG Zrt.), spółka handlowa prowadząca obrót gazem ziemnym, która korzysta z systemu przesyłowego gazu ziemnego jako użytkownik systemu, wniosła do sądu odsyłającego skargę w postępowaniu sądowoadministracyjnym na zaskarżoną decyzję. W celu rozstrzygnięcia co do istoty sprawy w postępowaniu głównym konieczne jest uprzednie udzielenie przez Trybunał Sprawiedliwości odpowiedzi na przedstawione pytania prejudycjalne.
- 3 Zaskarżona decyzja wydana przez drugą stronę postępowania opiera się, między innymi, na wcześniejszej decyzji z dnia 30 marca 2021 r. [...] ustanawiającej metodę wyznaczania ceny referencyjnej, którą to decyzję skarżąca również zaskarżyła w 2021 r. W wyroku z dnia 12 stycznia 2022 r. [...], który nie jest jeszcze prawomocny, Fővárosi Törvényszék [sąd dla miasta stołecznego Budapeszt] stwierdził nieważność decyzji wydanej przez drugą stronę postępowania [w dniu 30 marca 2021 r.] i nakazał jej ponowne przeprowadzenie postępowania. Skarżąca podnosi w szczególności, że zaskarżona decyzja jest niezgodna z prawem, ponieważ, po pierwsze, decyzja [z dnia 30 marca 2021 r.], na której opiera się zaskarżona decyzja, również była niezgodna z prawem, a po drugie, druga strona postępowania nie powinna była ustalać opłaty za usługę przeniesienia tytułu własności. Twierdzi ona, że wspomniana usługa należy do kategorii „usług nieprzesyłowych”, w rozumieniu art. 3 pkt 15 rozporządzenia Komisji (UE) 2017/460 z dnia 16 marca 2017 r. ustanawiającego kodeks sieci dotyczący zharmonizowanych struktur taryf przesyłowych dla gazu. Skarżąca podnosi również naruszenie art. 4 ust. 4 i art. 19 ust. 2 przywołanego rozporządzenia oraz wnosi, tytułem żądania głównego, o stwierdzenie nieważności zaskarżonej decyzji.
- 4 Druga strona postępowania wnosi o oddalenie skargi wniesionej w postępowaniu sądowoadministracyjnym, tytułem głównym, ze względu na brak legitymacji czynnej po stronie skarżącej, a tytułem ewentualnym, ze względu na bezzasadność skargi.

Uzasadnienie wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym i stanowiska stron

- 5 Sąd odsyłający pragnie w pierwszej kolejności wyjaśnić, czy skarżąca jako użytkownik systemu jest uprawniona do wniesienia skargi na zaskarżoną decyzję

ustalającą taryfy stosowane przez operatora systemu. Zgodnie z obowiązującym uregulowaniem krajowym w postępowaniach w przedmiocie ustalenia taryf za korzystanie z systemu, taryf za usługi, które mogą być świadczone przez operatorów systemów na podstawie taryf specjalnych oraz taryf przyłączeniowych za stronę, której bezpośrednio dotyczy decyzja, uważa się operatora systemu.

- 6 Zdaniem skarżącej taryfy ustalone w zaskarżonej decyzji są wiążące zarówno dla operatora systemu, jak i dla użytkownika systemu, zatem mają one bezpośredni wpływ na prawa i uzasadnione interesy obu stron, ponieważ jeżeli taryfy te nie zostaną ustalone zgodnie z prawem, szkodę poniosą użytkownicy systemu. Skarżąca, jako podmiot prowadzący obrót gazem ziemnym, nie może, ze względu na konieczność wykonywania zawartych umów handlowych, postanowić, że nie skorzysta z usługi przeniesienia tytułu prawnego, o której mowa w zaskarżonej decyzji, za którą to usługę FGSZ Zrt. automatycznie i bezwzględnie pobiera obowiązującą taryfę. Dla podmiotu zajmującego się obrotem gazem ziemnym nie jest to opcjonalna usługa dodatkowa, lecz jedyny sposób prowadzenia działalności w zakresie obrotu gazem ziemnym z innymi podmiotami, narusza to zatem prawa i uzasadnione interesy wszystkich nabywców usługi oraz innych podmiotów działających na rynku i znajdujących się w podobnej sytuacji (posiadaczy zezwoleń na obrót gazem ziemnym).
- 7 Skarżąca podnosi, że zgodnie z uregulowaniem krajowym była ona uprawniona do wniesienia środka zaskarżenia w postępowaniu w przedmiocie ustalenia metody wyznaczania ceny referencyjnej, na której to metodzie opierają się opłaty za korzystanie z systemu oraz w sprawie określenia rabatów, mnożników i czynników sezonowych dotyczących opłat za zarządzanie systemem przesyłowym, co w konsekwencji uważa za dyskryminujące i sprzeczne z prawem Unii rozróżnienie, w myśl którego to rozróżnienia nie przysługuje jej prawo do wniesienia środka zaskarżenia na zaskarżoną decyzję ustalającą opłaty za korzystanie z systemu, opłaty za usługi mogące być świadczone przez operatorów systemów na podstawie taryf specjalnych oraz opłaty za przyłączenie. Jej zdaniem w celu ustalenia statusu strony, której dotyczy decyzja nie ma znaczenia, czy przedsiębiorca zalicza opłaty za korzystanie z systemu do kosztów.
- 8 Druga strona postępowania odmawia skarżącej prawa do wniesienia środka zaskarżenia podnosząc, że skarżąca nie była stroną postępowania w przedmiocie wydania zaskarżonej decyzji oraz, że nie istnieje żaden bezpośredni związek między skarżącą a przedmiotem skargi. Podnosi ona, że zaskarżona decyzja nakłada obowiązki w sposób bezpośredni jedynie na FGSZ Zrt. i z tego powodu nie ma ona bezpośredniego wpływu na sytuację skarżącej, a jedynie pośredni. Odsyła ona także do uregulowania krajowego, zgodnie z którym w postępowaniu w przedmiocie wydania zaskarżonej decyzji za stronę, której bezpośrednio dotyczy decyzja, uznaje się wyłącznie operatora systemu. Strona pozwana zaprzecza, aby korzystanie ze spornej usługi przeniesienia tytułu prawnego i uiszczenie odpowiedniej opłaty miało dla skarżącej charakter obowiązkowy, a ponadto podnosi, że skarżąca niekoniecznie musi ponosić ostateczny koszt tej opłaty, ponieważ ma ona możliwość jej przeniesienia na inną osobę. W tym

względnie zauważa, że uznanie, że skarżące przysługuje uprawnienie do wniesienia środka zaskarżenia oznaczałoby, iż każdy, kto ponosi ostateczny ciężar przywołanej taryfy, mógłby zostać uznany za „stron[ę], której dotyczy decyzja [...] organu regulacyjnego” i jako taki mógłby żądać wszczęcia postępowania sądownoadministracyjnego w sytuacji takiej, jak będąca przedmiotem postępowania głównego.

- 9 Druga strona postępowania powołuje się na motyw 33 dyrektywy, z którego można wywieść, że pojęcie „strony, której dotyczy decyzja” nie zostało zdefiniowane w dyrektywie, a zatem powinno ono być interpretowane i ustalone zgodnie z uregulowaniem krajowym. Zgodnie z orzecnictwem krajowym warunkiem wstępnym rozstrzygnięcia co do istoty sporu jest wykazanie bezpośredniego interesu prawnego, przy czym posiadanie interesu o charakterze wyłącznie ekonomicznym nie wystarcza, aby uzasadnić uprawnienie do wniesienia środka zaskarżenia.

Przepisy prawa mające zastosowanie w sprawie

10 Prawo Unii Europejskiej:

- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/73/WE z dnia 13 lipca 2009 r. dotycząca wspólnych zasad rynku wewnętrznego gazu ziemnego i uchylająca dyrektywę 2003/55/WE: art. 41 ust. 17.
- Karta praw podstawowych Unii Europejskiej: art. 47.

Uregulowanie krajowe:

- A földgázellátásról szóló 2008. évi XL. törvény (Get.) [ustawa XL z 2008 r. o dostawach gazu ziemnego], zwana dalej „ustawą o dostawach gazu ziemnego”:

§ 129/B

1. W postępowaniach w przedmiocie ustalenia opłat za korzystanie z systemu, opłat za usługi, które mogą być świadczone przez operatorów systemów na podstawie taryf specjalnych oraz opłat za przyłączenie za stronę, której bezpośrednio dotyczy decyzja, uznaje się wyłącznie operatora systemu.

2. W postępowaniach w przedmiocie ustalenia metody wyznaczania ceny referencyjnej, na której opierają się ceny za korzystanie z systemu, oraz w sprawie określenia rabatów, mnożników i czynników sezonowych dotyczących opłat za zarządzanie systemem przesyłowym za stronę, której bezpośrednio dotyczy decyzja, uznaje się również osoby uprawnione do przedstawienia opinii w sprawie opłat za zarządzanie systemem przesyłowym.

- A közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (Kp.) [ustawa I z 2017 r. o sądach administracyjnych]

§ 17 Uprawnienie do wszczęcia postępowania przysługuje:

- a) osobie, na której prawo lub uzasadniony interes ma bezpośredni wpływ czynność administracyjna;

[...].

§ 48. Niedopuszczalność

1. Sąd odrzuci skargę jako niedopuszczalną w postępowaniu sądowoadministracyjnym w przypadku, gdy:

[...]

- c) nie została ona wniesiona przez osobę uprawnioną do tego zgodnie z przepisami prawa;

[...].

Uzasadnienie wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym

- 11 Sąd odsyłający jest sądem administracyjnym właściwym do rozpoznania w postępowaniu sądowoadministracyjnym skargi na zaskarżoną decyzję wydaną przez krajowy organ regulacyjny. W celu rozpatrzenia co do istoty skargi wniesionej przez skarżącą należy w pierwszej kolejności ustalić, czy skarżąca – w świetle wszystkich okoliczności sprawy – ma na podstawie art. 41 ust. 17 dyrektywy uprawniona do wniesienia skargi. W przypadku, gdy postępowanie sądowe zostało uruchomione przez osobę do tego nieuprawnioną należy, zgodnie z uregulowaniem krajowym, z uwagi na przeszkodę proceduralną odrzucić skargę wniesioną w postępowaniu sądowoadministracyjnym bez rozpoznawania sprawy co do istoty. Jeśli zostanie stwierdzone, że skarżąca jest uprawniona do uruchomienia postępowania sądowego, kolejnym krokiem jest zbadanie, tytułem warunku wstępnego rozstrzygnięcia co do istoty sprawy, czy przysługuje jej także legitymacja czynna, to jest, czy zaskarżona decyzja ma bezpośredni wpływ na jej prawa lub uzasadnione interesy.
- 12 W dyrektywie nie zdefiniowano pojęcia „stron[y], której dotyczy decyzja organu regulacyjnego”, o którym mowa w art. 41 ust. 17 dyrektywy, w odniesieniu do skargi wniesionej do sądu na decyzję organu regulacyjnego, zatem pojęcie to należy zbadać w świetle wytycznych zawartych w orzecznictwie Trybunału Sprawiedliwości. W wyrokach: z dnia 19 marca 2015 r., E.ON Földgáz Trade (C-510/13, EU:C:2015:189; zwanym dalej „wyrokiem E.ON Földgáz”) i z dnia 16 lipca 2020 r., Komisja/Węgry (opłaty za dostęp do systemu przesyłowego energii elektrycznej i gazu ziemnego) (C-771/18, EU:C:2020:584; zwanym dalej

„wyrokiem C-771/18”), Trybunał Sprawiedliwości zbadał, z jednej strony, podmiotowy zakres osób, które zgodnie z prawem Unii są uprawnione do zaskarżenia decyzji krajowego organu regulacyjnego dotycząca uregulowania wewnętrznego rynku gazu ziemnego, a z drugiej strony, również w świetle zasady skutecznej ochrony sądowej, treść obowiązku państw członkowskich w zakresie ustanowienia takich procedur odwoławczych. W sprawie zawisłej przed sądem odsyłającym uzasadnione jest dokonanie bardziej szczegółowej wykładni obu tych kwestii.

Pierwsze pytanie prejudycjalne – Możliwość zastosowania uregulowania krajowego ograniczającego prawo do wniesienia środka zaskarżenia

- 13 W pierwszym pytaniu prejudycjalnym sąd odsyłający zwraca się do Trybunału Sprawiedliwości o dokonanie wykładni treści obowiązku państw członkowskich, o którym mowa w art. 41 ust. 17 dyrektywy, z uwzględnieniem zasady skutecznej ochrony sądowej zawartej w art. 47 karty praw podstawowych. Zwraca się on z pytaniem, czy zgodnie z prawem Unii jest uregulowanie państwa członkowskiego, mające zastosowanie w sytuacji takiej, jak sporna w postępowaniu głównym, zgodnie z którym w postępowaniach w przedmiocie ustalenia opłat za korzystanie z systemu, opłat za usługi mogące być świadczone przez operatorów systemów na podstawie taryf specjalnych oraz opłat za przyłączenie do systemu za osobę, której bezpośrednio dotyczy decyzja uważa się jedynie operatora systemu (§ 129/B ust. 1 ustawy o dostawach gazu ziemnego). Prawo krajowe ogranicza ex lege uprawnienie do wniesienia środka zaskarżenia, nie zezwalając sądowi administracyjnemu na dokonywanie jakichkolwiek indywidualnych rozważań lub ocen, co zdaniem sądu odsyłającego stanowi nieproporcjonalne ograniczenie prawa do wniesienia odwołania, o którym mowa w art. 41 ust. 17 dyrektywy.
- 14 Trybunał Sprawiedliwości jest właściwy do dokonania wykładni pojęcia „[osoby], której dotyczy decyzja”, o którym mowa w art. 41 ust. 17 dyrektywy. Z kolei w przypadku niedokonania przez Trybunał Sprawiedliwości uprzedniej, rozstrzygającej i jasnej wykładni tego pojęcia, sąd odsyłający nie jest właściwy do stwierdzenia pierwszeństwa prawa Unii i obowiązku odstąpienia od stosowania niezgodnych z nim przepisów prawa krajowego. Wobec braku jasnych wskazówek interpretacyjnych ze strony Trybunału Sprawiedliwości sąd odsyłający powinien, stosując prawo krajowe, odrzucić skargę wniesioną przez skarżącą w postępowaniu sądownoadministracyjnym jako niedopuszczalną bez zbadania istoty sprawy, ponieważ zgodnie z prawem krajowym skarżąca jest wyłączona z kręgu osób uprawnionych do uruchomienia postępowania sądowego. Dokonanie wykładni przez Trybunał Sprawiedliwości jest zatem niezbędne dla wykonania zagwarantowanego w art. 41 ust. 17 dyrektywy i art. 47 karty praw podstawowych uprawnienia do wniesienia środka zaskarżenia do sądu.
- 15 W wyroku C-771/18, wydanym w następstwie wszczęcia przez Komisję Europejską postępowania w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego nr INFR(2014)2271, Trybunał Sprawiedliwości zbadał, czy

procedury odwoławcze ustanowione przez ustawodawcę węgierskiego były zgodne z prawem Unii, między innymi z art. 41 ust. 17 dyrektywy, który należy zbadać również w niniejszej sprawie. W szczególności Komisja podniosła, że zgodnie z § 129/A ust. 3 i 4 ustawy o dostawach gazu ziemnego, który obowiązywał do dnia 20 grudnia 2016 r., w postępowaniach w przedmiocie ustalenia opłat za korzystanie z systemu, opłat za usługi mogące być świadczone przez operatorów systemów na podstawie taryf specjalnych oraz opłat za przyłączenie jedynie operator systemu miał status strony i mógł korzystać z prawa do wniesienia skargi w postępowaniu sądoadministracyjnym. Jednakże, po wszczęciu postępowania przez Komisję ustawodawca [węgierski] uchylił zaskarżone przepisy, a Komisja przyjęła to jako rozwiązanie problemu, pomimo iż podtrzymała zarzut, że Węgry nie w pełni wywiązały się ze swoich zobowiązań, ponieważ nie ustanowiły, zgodnie z art. 41 ust. 17 dyrektywy, odpowiedniego mechanizmu gwarantującego prawo do odwołania od decyzji krajowego organu regulacyjnego.

- 16 Chociaż w postępowaniu w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego Trybunał Sprawiedliwości nie musiał badać mechanizmów odwoławczych przewidzianych w § 129/A ust. 3 i 4 ustawy o dostawach gazu ziemnego, które obowiązywały do dnia 20 grudnia 2016 r., należy podkreślić podobieństwo między wspomnianym uregulowaniem wcześniejszym a obecnym uregulowaniem zawartym w tej samej ustawie. Najistotniejsze podobieństwo polega na tym, że oba modele regulacyjne uznają za stronę, której dotyczy decyzja jedynie operatora systemu, co w konsekwencji oznacza, że tylko operatorowi systemu przysługuje prawo do wniesienia skargi do sądu. Zdaniem sądu odsyłającego treść § 129/A ust. 3 i 4 ustawy o dostarczaniu gazu ziemnego, obowiązującego do dnia 20 grudnia 2016 r., odpowiada treści obecnie obowiązującego § 129/B ust. 1 wspomnianej ustawy, a zatem obecnie obowiązujące uregulowanie jest identyczne z przepisami zaskarżonymi w odpowiednim czasie przez Komisję.
- 17 Jak wskazał Trybunał Sprawiedliwości w pkt 50 wyroku E.ON Földgáz, o ile co do zasady to prawo krajowe normuje legitymację i interes podmiotów prawa do wniesienia sprawy do sądu, o tyle prawo Unii wymaga jednak, oprócz przestrzegania zasad równoważności i skuteczności, by przepisy krajowe nie naruszały prawa do skutecznej ochrony sądowej, przewidzianego w art. 47 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej.
- 18 Uwzględniając tym samym zastrzeżenia przedstawione przez Komisję wobec modelu postępowania odwoławczego z 2016 r., sąd odsyłający uważa, że na pierwsze pytanie prejudycjalne należy odpowiedzieć, iż art. 41 ust. 17 dyrektywy, w świetle art. 47 karty praw podstawowych, należy interpretować w ten sposób, że stoją one na przeszkodzie uregulowaniu krajowemu, zgodnie z którym w postępowaniu prowadzonym przez organ regulacyjny tego państwa członkowskiego w przedmiocie ustalenia opłat za korzystanie z systemu, jedynie operator systemu jest uznawany za stronę, której bezpośrednio dotyczy decyzja, zatem wyłącznie on jest uprawniony do wniesienia środka zaskarżenia na decyzję

wydaną w tym postępowaniu. Zdaniem sądu odsyłającego § 129/B ust. 1 ustawy o dostarczaniu gazu ziemnego w sposób nieuzasadniony ogranicza krąg podmiotów uprawnionych do zaskarżenia decyzji organu regulacyjnego wyłącznie do operatora systemu, wykluczając tym samym możliwość wniesienia skargi przez inne podmioty działające na rynku gazu ziemnego, których decyzja ta może dotyczyć bezpośrednio.

- 19 W świetle powyższego, w przypadku udzielenia przez Trybunał Sprawiedliwości odpowiedzi twierdzącej na pierwsze pytanie prejudycjalne, należy odstąpić od stosowania § 129/B ust. 1 ustawy o dostarczaniu gazu ziemnego w postępowaniu głównym w niniejszej sprawie w zakresie, w jakim przepis ten dotyczy prawa skarżącej do uruchomienia postępowania sądowego, ponieważ uregulowanie krajowe nie jest zgodne z przepisami prawa Unii dotyczącymi prawa do wniesienia środka zaskarżenia oraz zasady skutecznej ochrony sądowej zapisanej w art. 47 karty praw podstawowych. Ponieważ w takim przypadku prawo Unii byłoby stosowane bezpośrednio i miałoby pierwszeństwo przed prawem krajowym, i należałoby uznać, że skarżącej przysługuje ogólne prawo do uruchomienia postępowania sądowego, należy w ten sposób odpowiedzieć również na drugie pytanie prejudycjalne dotyczące określonego w prawie Unii zakresu legitymacji czynnej skarżącej w konkretnej sprawie, która to legitymacja wiąże się z tym, że decyzja dotyczy skarżącej indywidualnie.

Drugie pytanie prejudycjalne – Legitymacja czynna podmiotu działającego na rynku, takiego jak skarżąca

- 20 W drugim pytaniu prejudycjalnym sąd odsyłający w związku z przepisami prawa Unii w przedmiocie uregulowania rynku wewnętrznego gazu ziemnego określającymi podmiotowy zakres osób uprawnionych do wniesienia skargi na decyzje organu regulacyjnego, zwraca się o dokonanie wykładni oraz o wskazówki Trybunału Sprawiedliwości, czy podmiot działający na rynku i znajdujący się w takiej sytuacji, jak skarżąca w postępowaniu sądo-administracyjnym dotyczącym zaskarżonej decyzji stanowiącej przedmiot postępowania głównego, powinien być uważany za „stron[ę], której dotyczy decyzja organu regulacyjnego”.
- 21 Zdaniem sądu odsyłającego pytanie to jest podobne do pytania analizowanego już przez Trybunał Sprawiedliwości w wyroku E.ON Natural Gas. Zgodnie z pkt 48 wspomnianego wyroku, uprawnienie spółki E.ON Trade Földgáz Zrt. do wniesienia środka zaskarżenia wynikało z okoliczności, że przysługiwały jej pewne prawa i należało uznać, że mogła w zakresie tych praw doznać szkody w wyniku decyzji urzędu regulacyjnego. W pkt 49 wyroku E.ON Földgáz, Trybunał Sprawiedliwości wskazał, że wobec braku uregulowania Unii w tej dziedzinie zadaniem wewnętrznego porządku prawnego każdego z państw członkowskich jest wyznaczenie właściwych sądów i określenie zasad postępowania w sprawach mających za przedmiot ochronę uprawnień podmiotów prawa wynikających z prawa Unii, przy czym państwa członkowskie ponoszą jednakże odpowiedzialność za zapewnienie, w każdym przypadku, skutecznej

ochrony tych praw. Państwa członkowskie muszą jednak wykonywać swoje kompetencje z poszanowaniem i bez naruszenia prawa do skutecznej ochrony sądowej zagwarantowanego w art. 47 karty praw podstawowych.

- 22 W świetle powyższego w postępowaniu głównym zawisłym przed sądem odsyłającym konieczne jest dokonanie wykładni art. 41 ust. 17 dyrektywy w celu rozstrzygnięcia, czy skarżącą, jako spółkę handlową prowadzącą obrót gazem ziemnym, która jako użytkownik systemu korzysta z systemu przesyłowego gazu ziemnego, należy uznać za osobę uprawnioną do korzystania z praw na podstawie dyrektywy, na której sytuację ma lub może mieć wpływ decyzja organu regulacyjnego ustalająca opłaty za korzystanie z sieci, opłaty za usługi, które mogą być świadczone przez operatorów systemu na podstawie taryf specjalnych oraz opłaty za przyłączenie, w związku z czym należy uznać, że przysługuje jej prawo do wniesienia skargi do sądu. W celu rozstrzygnięcia tej kwestii istotne jest przedstawione przez skarżącą w skardze wniesionej w postępowaniu sądo-administracyjnym stanowisko, zgodnie z którym zaskarżona decyzja jest sprzeczna z prawem Unii – ponieważ narusza ona art. 3 pkt 15, art. 4 ust. 4 i art. 19 ust. 2 rozporządzenia 2017/460 – a kwestia ta może zostać zbadana co do istoty tylko wtedy, gdy sąd odsyłający uzna legitymację czynną skarżącej.
- 23 Sąd odsyłający proponuje, aby udzielić odpowiedzi, że podmiot działający na rynku gazu ziemnego, który znajduje się w sytuacji takiej jak skarżąca, w przypadku takim jak będący przedmiotem postępowania głównego, jest uprawniony do wniesienia środka zaskarżenia, ponieważ decyzja może dotyczyć go bezpośrednio. W uzasadnieniu tego stanowiska należy wskazać, że operator systemu bezpośrednio zobowiązany treścią zaskarżonej decyzji automatycznie i bezwzględnie obciążony opłatami określonymi w decyzji skarżącą, jako podmiot prowadzący obrót gazem ziemnym, która zobowiązana jest do ich zapłaty na rzecz operatora systemu, a jeżeli nie wywiąże się z tego obowiązku, nie będzie mogła prowadzić działalności w zakresie obrotu gazem ziemnym. W związku z tym ewentualny bezprawny charakter zaskarżonej decyzji – w niniejszej sprawie sprzeczność z prawem Unii – narusza bezpośrednio prawa i uzasadnione interesy skarżącej.
- 24 W świetle powyższego, w celu ustalenia w ramach pytania prejudycjalnego niezbędnego dla rozstrzygnięcia co do istoty sprawy, czy w niniejszej sprawie ma miejsce prawo do wszczęcia postępowania sądowego oraz legitymacja czynna – bezpośrednio naruszenie praw lub uzasadnionych interesów skarżącej – dla rozstrzygnięcia sporu będącego przedmiotem postępowania głównego należy udzielić odpowiedzi na oba pytania prejudycjalne.

25 [...]

26 [...] [postanowienia proceduralne prawa krajowego]

Budapeszt, w dniu 22 marca 2022 r.

[...] [podpisy]